ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ "ΔΗΜΗΤΡΑ"

Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων
Εργαστήριο Δασικής Παθολογίας

Προβλήματα στη διαχείριση κυπαρισσοειδών (Cupressaceae) και δένδρων πλατάνου στον αστικό χώρο

Παναγιώτης Τσόπελας
Δρ Δασολόγος - Φυτοπαθολόγος

Ημερίδα ΠΕΕΓΕΠ «Φυτοπροστασία στον αστικό χώρο»
25 Φεβρουαρίου 2016, Αθήνα

Είδη Πλατάνου

Ο πλάτανος στην Ελλάδα

Ο πλάτανος είναι ένα αυτοφυές είδος στον ελληνικό χώρο, από τα πλέον χαρακτηριστικά δένδρα της παραποτάμιας βλάστησης

Ο πλάτανος στην Ελλάδα

Είναι ίσως το μακροβιότερο δένδρο της ελληνικής χλωρίδας και κάτω από ευνοϊκές συνθήκες αποκτά ογκώδεις διαστάσεις.

Σε πολλές περιοχές της Ελλάδας υπάρχουν δένδρα πλατάνου που η ηλικία τους υπολογίζεται σε αρκετούς αιώνες.

Ο πλάτανος στην Ελλάδα

Πολλά από αυτά έχουν ιστορική σημασία και έχουν ανακηρυχθεί ως «Μνημεία της Φύσης»

Ο πλάτανος στην Ελλάδα

Ο πλάτανος αποτελεί ένα αναντικατάστατο καλλωπιστικό δένδρο με πλούσια σκιά, που φυτεύεται σε πλατείες, πάρκα και δρόμους σε πόλεις και χωριά της Ελλάδας, ιδιαίτερα κοντά σε πηγές ή σε άλλα σημεία που υπάρχει επάρκεια νερού.

Άγιος Νικόλαος, Νάουσα

Τρίκαλα

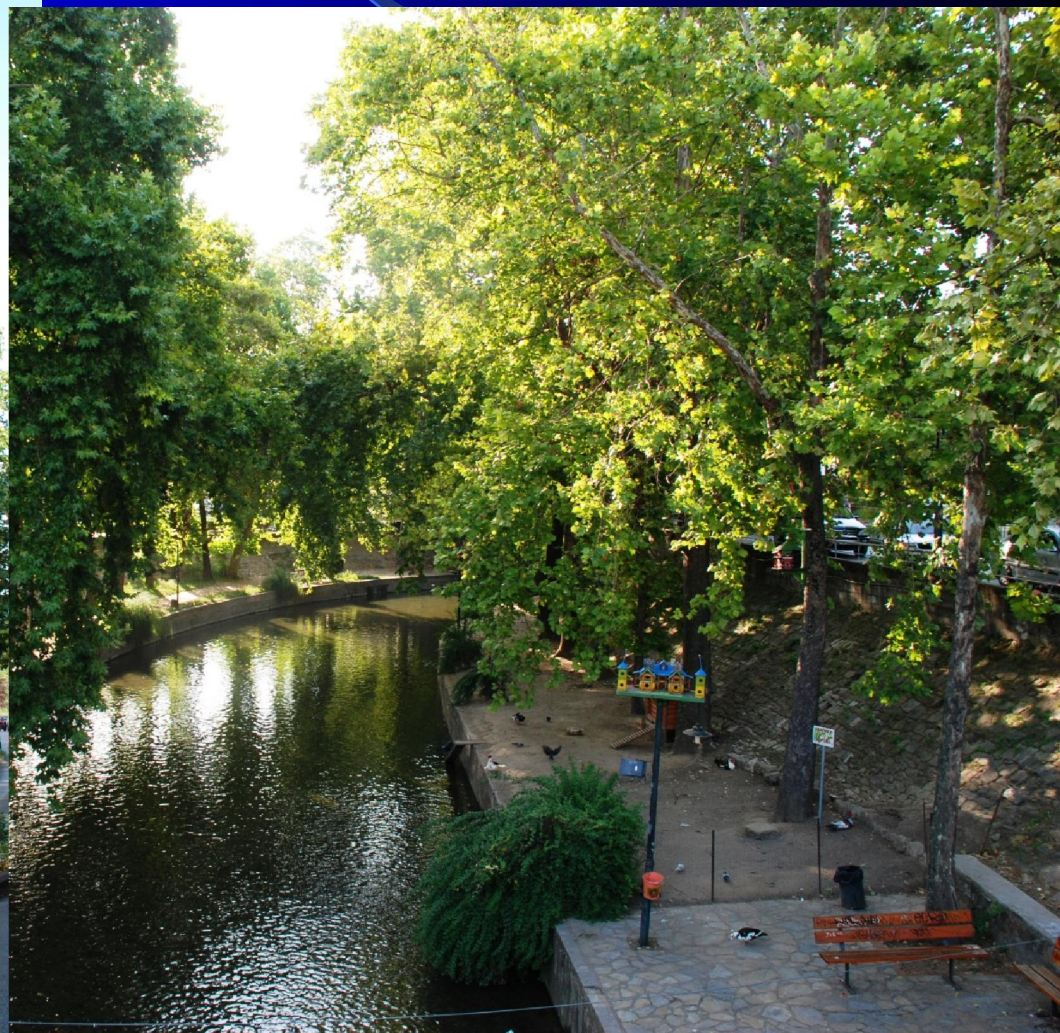

Λονδίνο

Βιέννη

Malmö, Σουηδία

Ολυμπιακό Στάδιο, Αθήνα 2004

Ασθένειες πλατάνου

Ωίδιο πλατάνου
Microsphaera platani

Ανθράκωση πλατάνου
Apiognomonia veneta

Corythucha ciliata

Corythucha ciliata

Μεταχρωματικό έλκος του πλατάνου

Παθογόνος μύκητας:

- ***Ceratocystis platani***
  (*Ceratocystis fimbriata* f. sp. *platani*)

- **Ο μύκητας προσβάλλει μόνο φυτά του γένους *Platanus***

Η ασθένεια είναι θανατηφόρος

Μεταχρωματικό έλκος του πλατάνου

Μεταχρωματικό έλκος πλατάνου

Διάδοση στην Ελλάδα

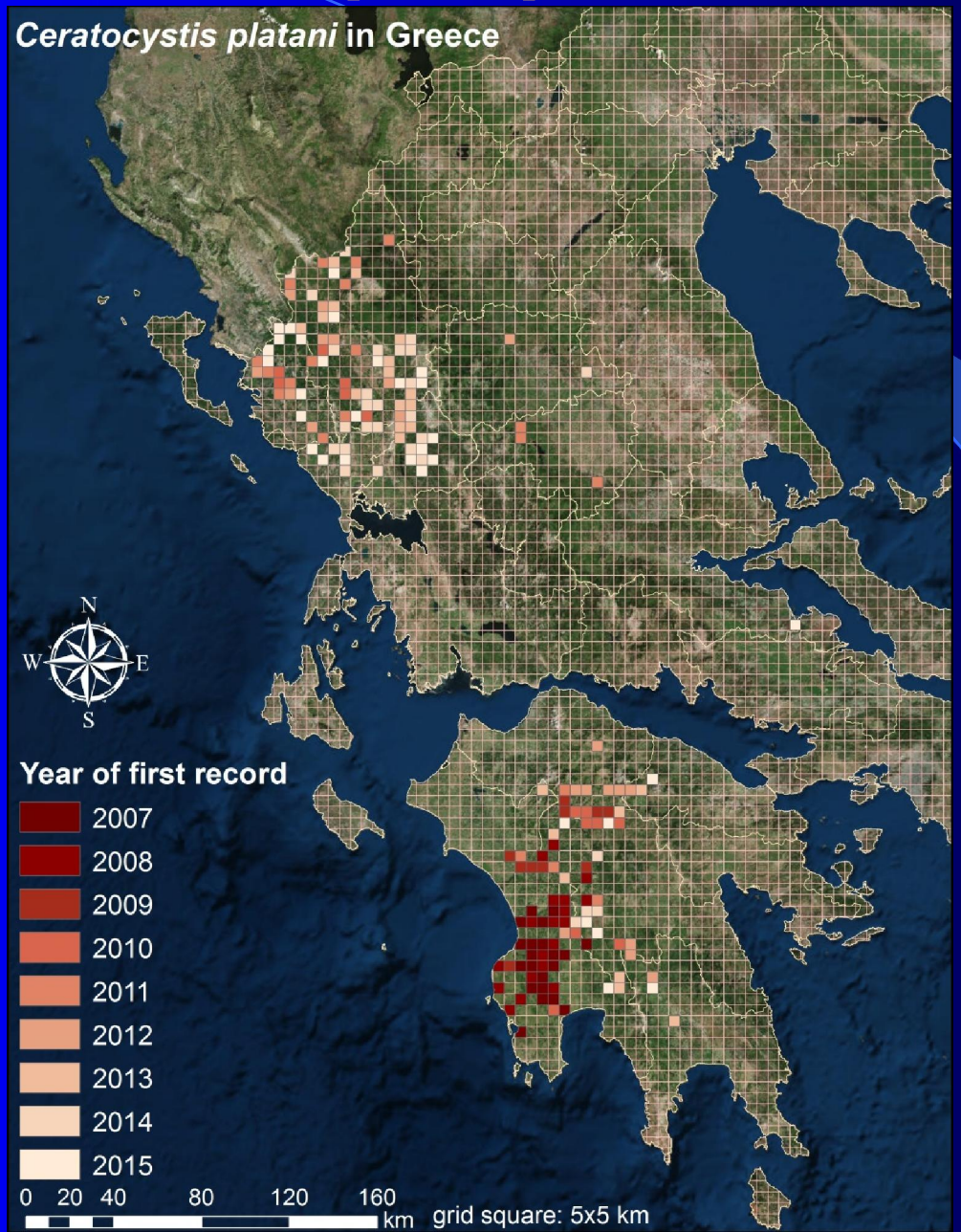

Καλαμάς, Ήπειρος 2010 - > 2014

Καλαμάς, Ήπειρος 2012-2014

2014

Μάλθη Μεσσηνίας 2004

Μάλθη Μεσσηνίας 2014

Διάδοση του παθογόνου

- **Ο συνηθέστερος τρόπος διασποράς του *Ceratocystis platani* είναι με μηχανήματα εκσκαφής και πάσης φύσεως εργαλεία κοπής και κλάδευσης.**

Αντιμετώπιση της ασθένειας

- Δεν υπάρχει τρόπος θεραπείας για τα προσβεβλημένα δένδρα.
- Σε ορισμένες περιοχές της Πελοποννήσου και της Ηπείρου η ασθένεια είναι ανεξέλεγκτη.
- Ωστόσο, είναι απαραίτητο να εφαρμόζονται φυτοϋγειονομικά μέτρα για περιορισμός της επέκτασης του παθογόνου σε νέες περιοχές.
- Επίσης, είναι δυνατή η εκρίζωση του παθογόνου όταν γίνει έγκαιρη διάγνωση της ασθένειας.

Προληπτικά μέτρα

- Είναι σημαντικό να απολυμαίνονται εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την κλάδευση ή την κοπή δένδρων πλατάνου.
- Επίσης, είναι απαραίτητο το καλό καθάρισμα και η απολύμανση μηχανημάτων εκσκαφής που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν σε περιοχές με πλατάνια.
- Η διακίνηση μολυσμένου ξύλου, όπως καυσόξυλα αυξάνει την πιθανότητα της διασποράς του παθογόνου σε νέες περιοχές.

Χρησιμοποίηση ζιζανιοκτόνων

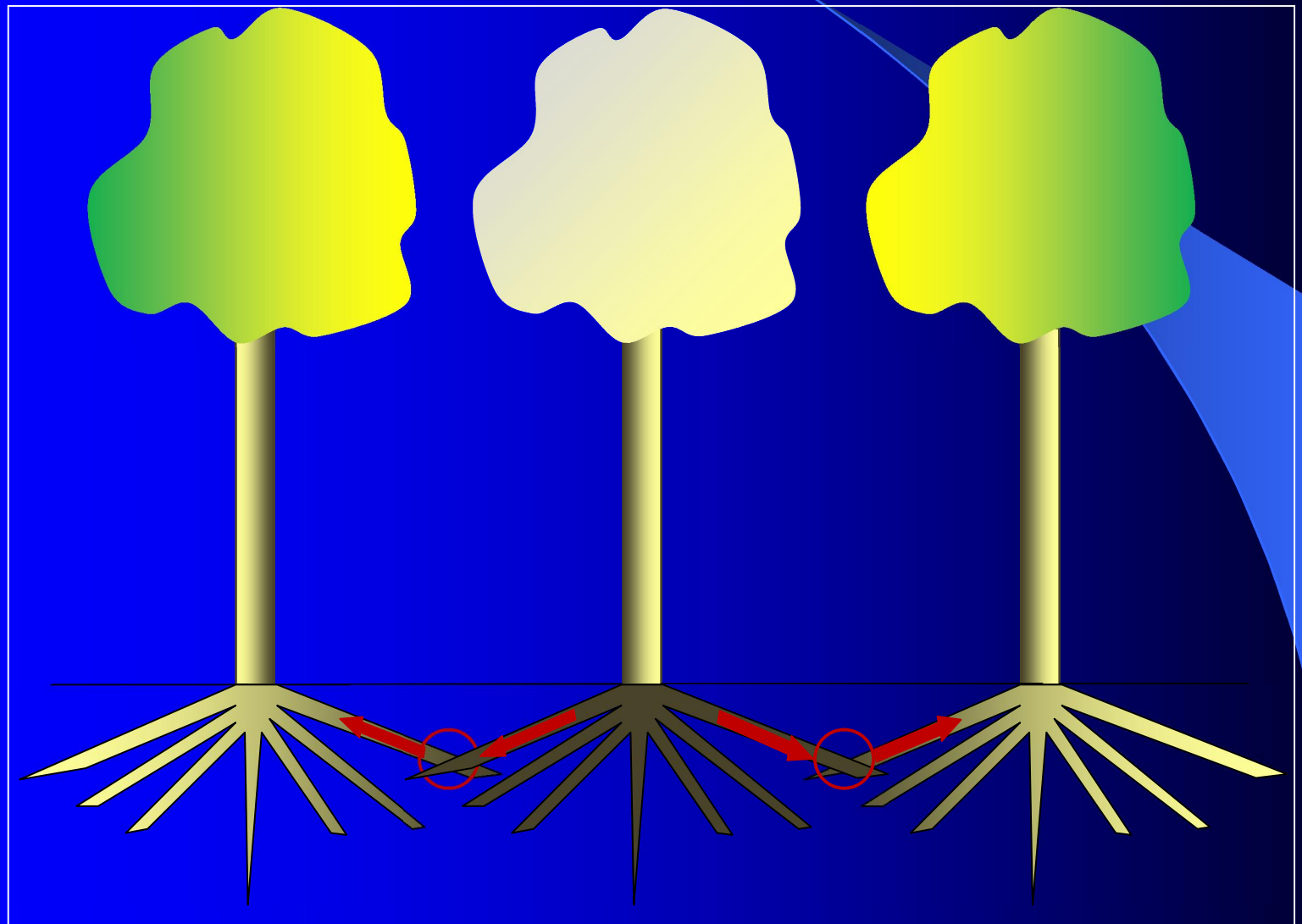

Εφαρμογή ζιζανιοκτόνου

Μεσογειακό κυπαρίσσι

Το μεσογειακό κυπαρίσσι (Cupressus sempervirens) καλλιεργείται ως καλλωπιστικό σε πολλές από τις χώρες της Μεσογείου για χιλιάδες χρόνια.

Μεσογειακό κυπαρίσσι

Μεσογειακό κυπαρίσσι, Κως

Στην Ελλάδα, αλλά και σε άλλες μεσογειακές χώρες υπάρχουν και φυσικά δάση κυπαρισσιού.

Ακρόπολη

Μεσογειακό κυπαρίσσι

Στην κλασική αρχαιότητα και μέχρι σήμερα το κυπαρίσσι είναι ένα σύμβολο πένθους και χρησιμοποιείται σε νεκροταφεία.

Cupressus macrocarpa (*Hesperocyparis macrocarpa*)

Είναι ιθαγενές δένδρο της Καλιφόρνιας, γνωστό με το όνομα «Monterey cypress»

Cupressocyparis × leylandii (*Cupressus × leylandii*)

Είναι ένα υβρίδιο μεταξύ του *Cupressus macrocarpa* και του *Chamaecyparis nootkatensis*, το οποίο απαντάται στην Αλάσκα.

Ο μύθος *Phytophthora*

- **Τα τελευταία χρόνια στην Αττική και άλλες περιοχές της Ελλάδας υπάρχει μια διάχυτη πληροφόρηση, ότι πολλά από τα προβλήματα που παρατηρούνται σε είδη Cupressaceae οφείλονται σε προσβολές *Phytophthora*.**
- **Μεγάλες ποσότητες μυκητοκτόνων ψεκάζονται σε δένδρα *C.* × *leylandii* και *C. macrocarpa* για την αντιμετώπιση προσβολών *Phytophthora*.**

Ο μύθος *Phytophthora*

- **Η παρουσία προσβολών *Phytophthora* σε είδη Cupressaceae δεν μπορεί να αποκλειστεί.**
- **Ωστόσο, από όσα γνωρίζουμε, δεν έχει διαγνωστεί ΠΟΤΕ *Phytophthora* σε είδη Cupressaceae στην Ελλάδα, ενώ έχει παρατηρηθεί σε δεκάδες άλλα καλλωπιστικά είδη.**

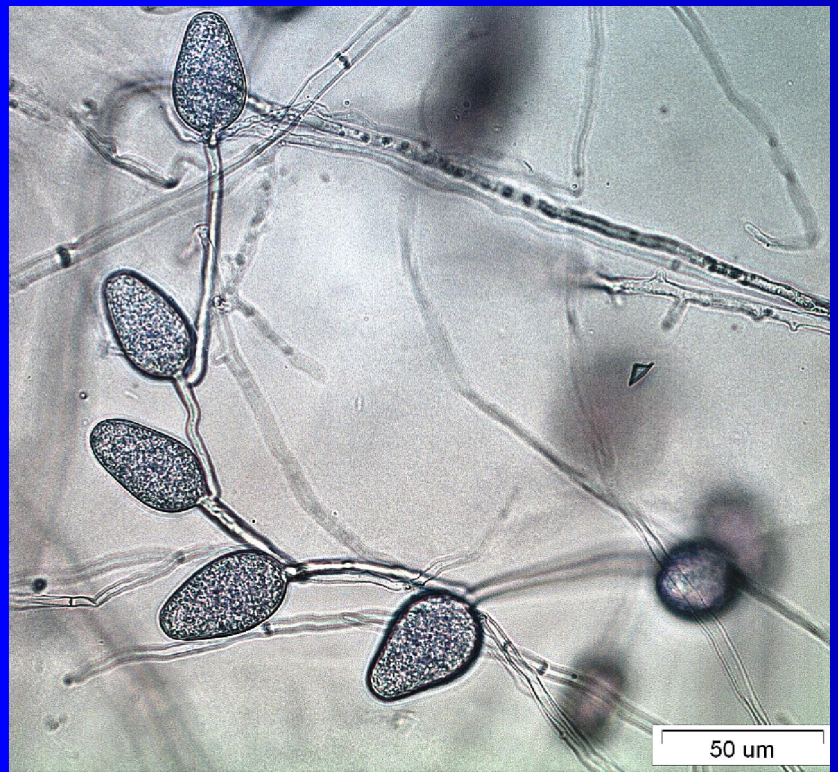

Προσβολές *Phytophthora*

Προσβολή *Chamaecyparis lawsoniana* από *Phytophthora lateralis*

ΗΠΑ

Προσβολές *Phytophthora*

Προσβολή *Austrocedrus chilensis* από *Phytophthora austrocedrae*

Αργεντινή

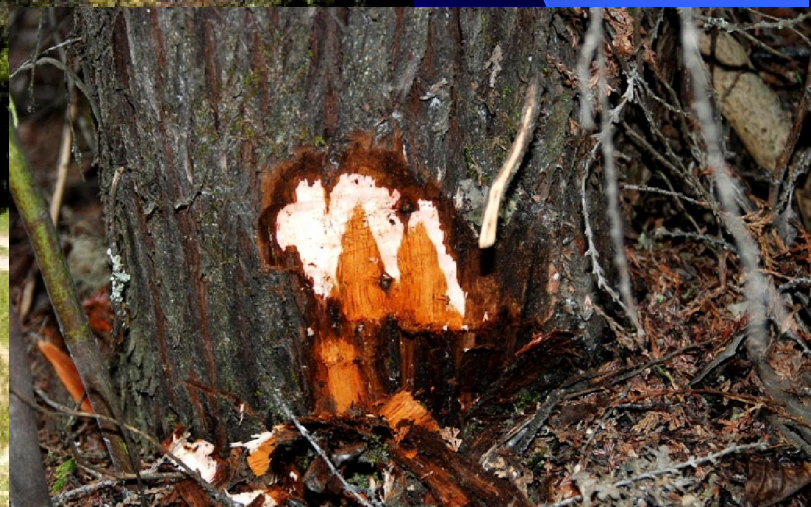

Προσβολές *Phytophthora*

Προσβολή *Juniperus communis* από *Phytophthora austrocedrae*

Μ. Βρετανία

Ο μύθος *Phytophthora*

- **Τα προβλήματα που παρατηρούνται σε δένδρα *C.* × *leylandii* και *C. macrocarpa* στην Ελλάδα ΔΕΝ ΟΦΕΙΛΟΝΤΑΙ σε προσβολές *Phytophthora*.**
- **Τα περισσότερα προβλήματα σχετίζονται με αβιοτικούς παράγοντες που προκαλούν καταπόνηση των δένδρων.**
- **Σε αυτούς περιλαμβάνονται εδαφικοί παράγοντες και επάρκεια νερού.**
- **Επίσης, έχουν διαπιστωθεί προσβολές από παθογόνα και έντομα.**

Έλκος *Seiridium cardinale*

Seiridium cardinale σε C. macrocarpa

Seiridium cardinale σε C. x leylandii

Seiridium cardinale σε C. x leylandii

Seiridium cardinale σε Juniperus foetidissima

Αντιμετώπιση *Seiridium cardinale*

- **Μέτρα εξυγίανσης. Κοπή και καύση των προσβεβλημένων δένδρων.**
- **Παραγωγή υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού.**
- **Χημική καταπολέμηση, μόνο σε φυτώρια.**
- **Χρησιμοποίηση του ανθεκτικού είδους *Cupressus glabra*.**
- **Χρησιμοποίηση ανθεκτικών κλώνων του *Cupressus sempervirens*.**
- **Αποφυγή των ευπαθών ειδών *C.* × *leylandii* και *C. macrocarpa*.**

Κοπή και καύση των προσβεβλημένων δένδρων

Αρχαία Ολυμπία

Χρησιμοποίηση ανθεκτικών κλώνων

Αρχαία Ολυμπία

Αρχαία Ολυμπία

Cupressus glabra

Προσβολές *Armillaria* σε κυπαρίσσια

Diplodia cupressi

Phomopsis occulta

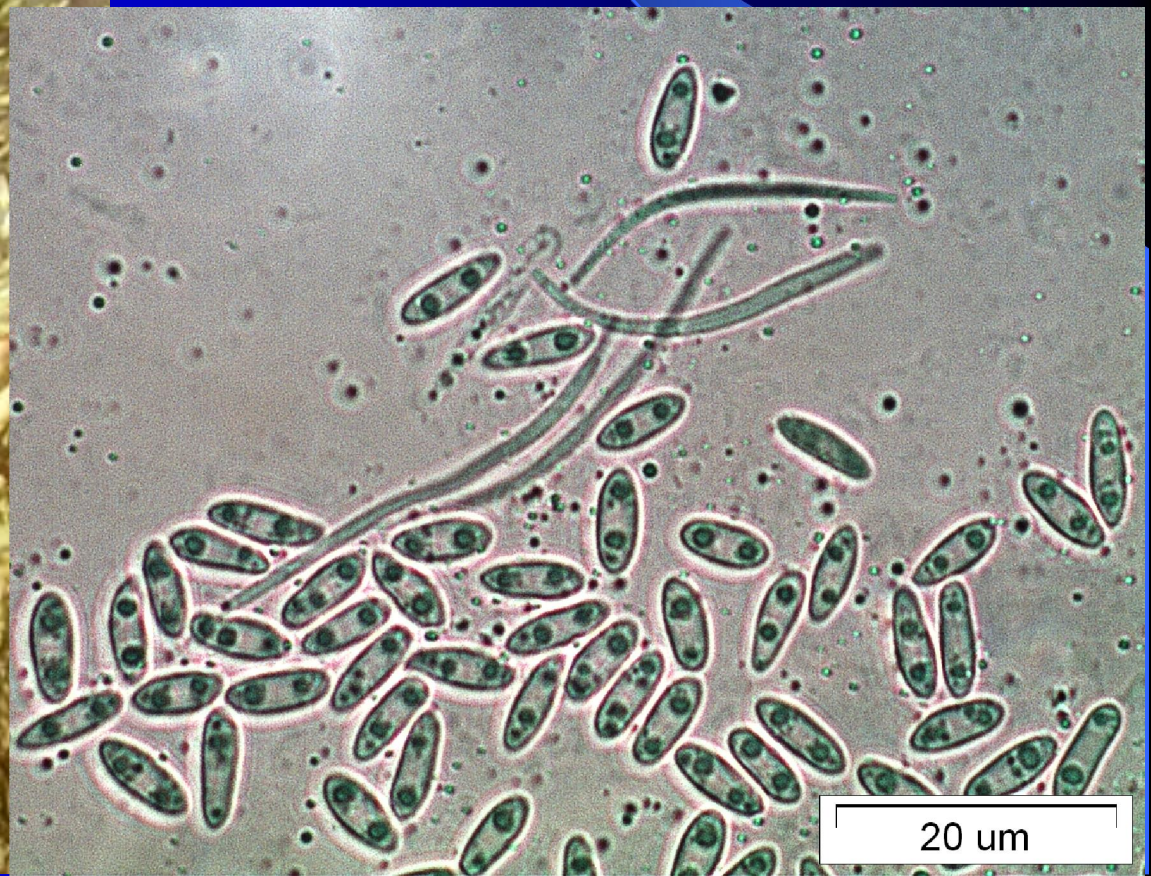

Cinara cupressi

Cinara cupressi

Ιστοσελίδα
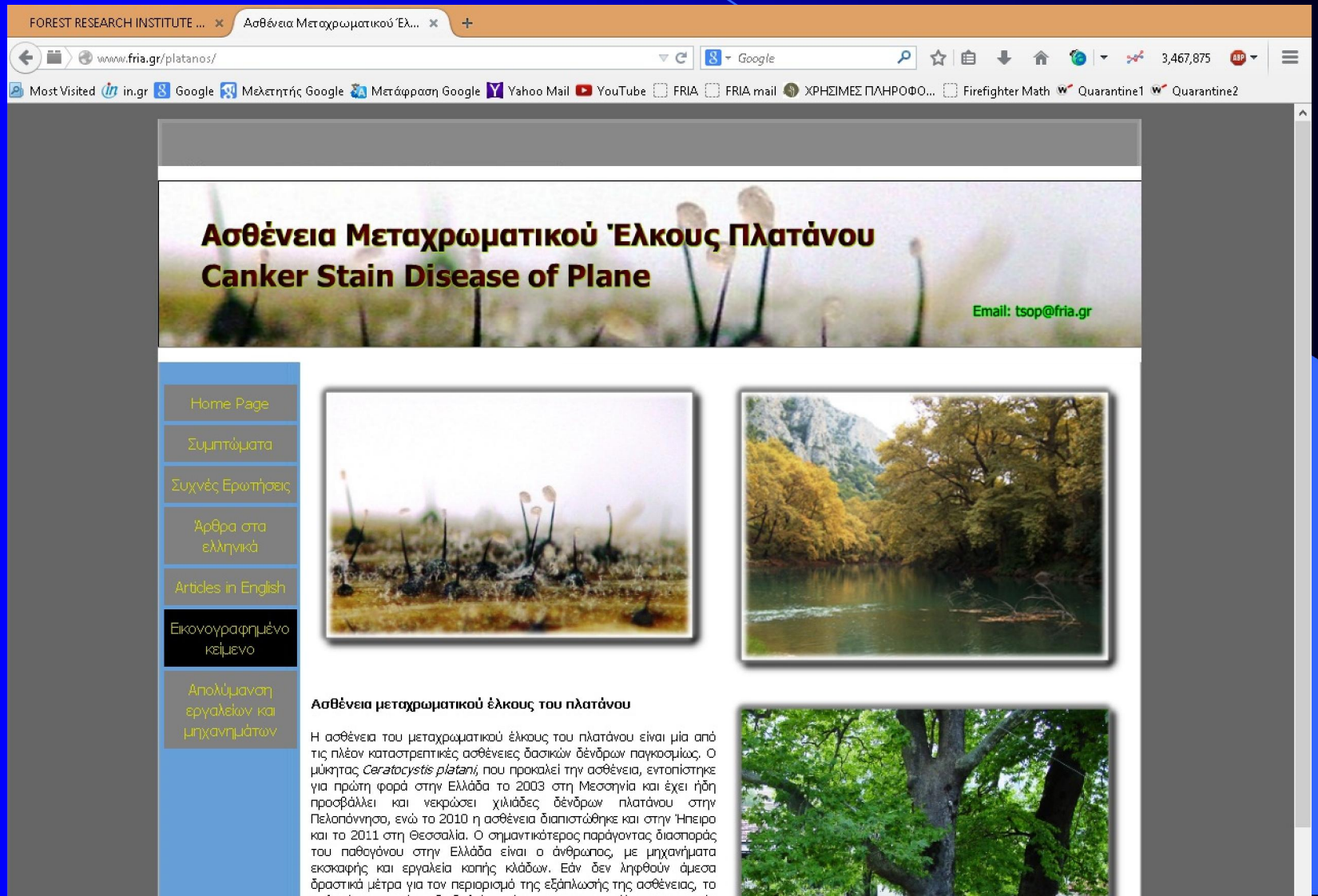
http://www.fria.gr/platanos/